

blog

Beton bevordert natuurlijk kapitaal; Primair zand en grind is ook in de toekomst in grote hoeveelheden nodig

bouwbreed 10

Een belangrijk streven van de betonsector is gebruik van duurzame grondstoffen en ook wordt gestreefd naar circulariteit van grondstoffenstromen. Verstandig!

Beton dat vrijkomt bij sloop, wordt nuttig hergebruikt als secundair toeslagmateriaal (betongranulaat). Belangrijk uitgangspunt voor circulair gebruik van grondstoffen voor beton is gebouwen zó te gaan ontwerpen dat grondstoffen aan het eind van de levensduur van beton eenvoudig en schoon kunnen worden teruggewonnen. Voor een optimaal hergebruik moeten de teruggewonnen grondstoffen de kwaliteit van nieuw beton niet nadelig beïnvloeden. Ook energie vretende reinigingsstappen of ver transport moet voorkomen worden.

De stelling van Cascade is:

“Geen betonvreemde stoffen in beton houdt beton goed recyclebaar en van hoge kwaliteit, ook voor de volgende levenscycli.”

Circulariteit en duurzaamheid

Regelmatig wordt de grote fout wordt gemaakt circulariteit tot dóel te verheffen in plaats van het in te zetten als middel om duurzaam te zijn. Veel bestuurders en beslissers schakelen per abuis (uit onwetendheid) circulariteit gelijk aan duurzaamheid. In vele ketens is dit misschien een vanzelfsprekendheid, bij Beton echter zeker niet. Daar zit het net iets ingewikkelder in elkaar.

Gerecycled materiaal is schaars

In de betonketen geldt: indien alles gerecycled wordt wat er te recyclen valt, dus 100 procent, zal er 12 procent (tot ooit maximaal 20 procent) van de vraag naar toeslagmaterialen ingevuld kunnen worden. De vraag waar we wegfunderingsmateriaal (en nuttig gebruik van gebroken baksteen) dan halen daargelaten.

Minimaal 80 procent van de toeslagmaterialen voor beton zal uit primaire winning blijven voortkomen. Er is eenvoudigweg niet meer secundair materiaal beschikbaar (tenzij we het van verre gaan aanvoeren). Geen probleem: het primaire materiaal is verre v er van schaars, in Nederland van geweldige kwaliteit en met winning worden maatschappelijke doelen uitgevoerd  n gefinancierd.

De optimale mix

Hoge percentages als grindvervanger toepassen in beton is technisch mogelijk, heel circulair!. Vanuit oogpunt van duurzaamheid niet goed. Een mix van primair en secundair toeslagmateriaal is beter. Dit heeft te maken met beschikbaarheid van grondstoffen in de regio (straal van ca 30 km). Qua LevensCyclusAnalyse, die voor elke grondstof uitgerekend is, zijn primair en secundair materiaal vrijwel vergelijkbaar. Het is de transportafstand (en wijze van transport) die de milieufootprint bepaalt.

Cascade is vanuit duurzaamheidsoogpunt naast zuinig gebruik van alle grondstoffen (primair en secundair) , voorstander van grondstoffen zoveel als mogelijk uit de regio gebruiken.

Om grondstoffen uit de regio te betrekken is wel noodzakelijk te weten welke grondstoffen er in de regio aanwezig en wanneer beschikbaar. Voor Primaire grondstoffen is exact bekend welke grondstoffen waar aanwezig zijn en wanneer deze gewonnen worden. De volumes van de winningen zijn exact vastgelegd in Provinciale ontgrondingsvergunningen.

Kennis van de feiten

Voor secundaire grondstoffen ligt dit veel complexer. Welke grondstoffen bevinden zich in de gebouwde omgeving, de "Urban Mine"? wanneer wordt er waar gesloopt? Er zijn vele honderden bedrijven en bedrijfjes actief, er is weinig regionaal overzicht laat staan een totaal overzicht. Dat maakt toepassen van de optimale mix lastig. Desgevraagd weet men te melden "waar gesloopt wordt, wordt gebouwd". Duurzaam denken en doen vereist in dit geval kennis van de feiten en delen ervan.

TNO heeft een begin gemaakt, men tracht de grondstoffen van de gebouwde omgeving in kaart te brengen in enkele pilotgebieden om zo tot een eerste aanzet richting de optimale mix te kunnen komen.

Voorgeschreven percentage granulaat in beton?

Het idee dat voorgeschreven % betongranulaat in beton goed is voor duurzaamheid van beton is een fabel . Het zal leiden tot extra grondstoffentransport, niet tot minder winning van primaire grondstoffen zand en grind (dat velen, die niet beter weten, blijkbaar ook

nastrevenswaardig vinden). Sterker, het voorschrijven van percentages betongranulaat gaat leiden een minder duurzame betonketen. Het zal leiden tot :

- meer transportbewegingen
- vervuiling van de betonketen: minder herbruikbaar
- verlies van betonkwaliteit
- minder realisatie van natuurlijk kapitaal

We zullen even moeten wachten tot de allerergste hype van “circulair is per definitie duurzaam ” is gaan liggen. Partijen met technische en degelijke kennis en verstand van zaken zullen beledigingen “**doodsgereutel van de babyboomgeneratie” zodra ze een kritisch of bezorgd geluid laten horen (MVO Nederland, Cobouw van 7 juli 2017: ‘Kritiek op betonakkoord is het geluid van een andere generatie’)** even over zich heen moeten laten komen, wellicht loop ik als schrijver van deze tekst dat risico nu ook. Dat is dan zo. Ik zeg maar zo: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Maar misschien zijn we nog niet op de helft.

Leonie van der Voort, is directeur Cascade, Branchevereniging zand en grindproducenten.

Eerste publicatie door Leonie van der Voort op 29 aug 2017
Laatste update: 29 aug 2017